

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 23 lutego 2024 r.

WK-V.9612.3.14.2023

Pan
Waldemar Wierzba
Dyrektor
Państwowego Instytutu Medycznego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Wołoska 137
02-507 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (dalej ustawa o działalności leczniczej – Dz. U. z 2023 r., poz. 991, z późn. zm.), przeprowadzona została kontrola problemowa w Państwowym Instytucie Medycznym (dalej Szpital), mieszczącym się przy ul. Wołoskiej 137 w Warszawie (02-507).

Tematyka kontroli obejmowała zapewnienie świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie porodu, połogu oraz opieki nad noworodkiem w warunkach szpitalnych.

Kontrolą objęto badanie stanu faktycznego od dnia 01 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 14 lutego 2024 r., przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Świadczenia zdrowotne z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą i noworodkiem realizowane były w Klinice Położnictwa, Chorób Kobięcych i Ginekologii

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka
www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

Onkologicznej, Oddziale Położniczym rooming-in oraz Pododdziale Fizjologii i Patologii Noworodka. Zgodnie z danymi zgłoszonymi do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, Klinika Położnictwa, Chorób Kobięcych i Ginekologii Onkologicznej dysponowała 18 łózkami, w tym 3 łózkami intensywnej opieki medycznej, Oddział Położniczy rooming-in posiadał również 18 łóżek, z czego 2 przeznaczone były do intensywnej opieki medycznej, natomiast Pododdział Fizjologii i Patologii Noworodka dysponował ogółem 28 łózkami, w tym 4 łózkami intensywnej terapii noworodka, 2 łóžeczkami opieki ciągłej dla noworodków po sztucznej wentylacji, 2 łóžeczkami opieki pośredniej dla noworodków niewymagających wsparcia oddechowego. W dniu 11 grudnia 2023 r. w Oddziałach o specjalności ginekologiczno-położniczej przebywało 17 pacjentek, a w Oddziale neonatologicznym 3 noworodki.

W poddanym badaniu okresie w Szpitalu odbyło się 208 porodów. Ustalono, że 42 porody przeprowadzone zostały z nacięciem i szyciem krocza (co stanowi 20,19% ogółu porodów), a 141 – poprzez cięcie cesarskie (67,79% ogółu porodów). Średni czas pobytu pacjentki w odcinku położniczym wynosił 4 dni.

Z wyjaśnień podmiotu wynikało, że w listopadzie 2023 r. w Oddziałach ginekologiczno-położniczych oraz Oddziale neonatologicznym nie było konieczności zorganizowania dodatkowych łóžek (dostawek). Ponadto wskaźnik wykorzystania łóžek w listopadzie wynosił 4,6% w Oddziale neonatologicznym i 44,8% w Oddziałach ginekologiczno-położniczych. Dla porównania w 2022 r. wskaźnik wykorzystania łóžek w Oddziale neonatologicznym wynosił 32,8%, w Oddziale ginekologiczno-położniczym – 47%.

Szpital zapewniał realizację świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie porodu, porógu oraz opieki nad noworodkiem w warunkach szpitalnych, poprzez: wykonywanie badań diagnostycznych i klinicznych, monitorowanie parametrów życiowych w poszczególnych okresach porodu, doboru najdogodniejszych pozycji rodzącej podczas porodu, uśmierzanie bólu z wykorzystaniem naturalnych metod lub środków farmakologicznych, bieżące informowanie rodzącej o postępach porodu, identyfikację czynników ryzyka śródporodowego u rodzącej i u dziecka, ocenę stanu zdrowia noworodka, edukację i instruktaż w zakresie pielęgnacji i karmienia noworodka, wykonywanie świadczeń profilaktycznych oraz badań przesiewowych u noworodka – zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (dalej rozporządzenie w sprawie standardu opieki okołoporodowej – Dz. U. z 2023 r., poz. 1324).

Świadczenia zdrowotne z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie porodu, położu w warunkach szpitalnych realizowane były przez 28 lekarzy: w tym 18 lekarzy specjalistów w dziedzinie położnictwa i ginekologii oraz 1 lekarza specjalistę w zakresie genetyki klinicznej. Opiekę nad noworodkiem sprawowało 19 lekarzy: 18 specjalistów w zakresie neonatologii oraz 1 lekarz specjalista w dziedzinie okulistyki. Opieka medyczna zabezpieczona była również przez 65 położnych i 13 pielęgniarek. W dokumentacji podmiotu leczniczego zgromadzono dokumenty potwierdzające prawo wykonywania zawodu aktualnie zatrudnionych lekarzy, pielęgniarek i położnych.

Na podstawie analizy dokumentacji medycznej 30 pacjentek z zakończoną hospitalizacją stwierdzono, że pacjentki miały ustalony plan porodu, który uwzględniał wszystkie elementy postępowania medycznego związanego z opieką podczas porodu i miejsce porodu, zgodnie z wymogami określonymi w części V załącznika do rozporządzenia w sprawie standardu opieki okołoporodowej. Plan porodu był modyfikowany odpowiednio do sytuacji zdrowotnej ciężarnej w trakcie porodu.

Personel medyczny zachęcał i wskazywał na korzyści wynikające z obecności osoby bliskiej podczas porodu. Pacjentki na bieżąco informowane były o postępach porodu oraz o farmakologicznych i niefarmakologicznych metodach łagodzenia bólu porodowego, z preferencją wykorzystania naturalnych metod, takich jak: aktywność fizyczna, immersja wodna, przyjmowanie dogodnych pozycji z wykorzystaniem piłek, drabinek, worka sako, stosowanie technik oddechowych i masażu oraz ciepłych i zimnych okładów. Podmiot leczniczy opracował w formie pisemnej tryb postępowania w łagodzeniu bólu porodowego.

Na podstawie harmonogramów pracy stwierdzono, że w czasie trwania porodu szpital zabezpieczał zespół neonatologiczny w skład którego wchodził lekarz specjalista w dziedzinie neonatologii oraz pielęgniarka lub położna. Personel medyczny bezpośrednio po porodzie zapewniał matce kontakt z dzieckiem „skóra do skóry”.

W wyniku kontroli 31 kart noworodka stwierdzono, że u wszystkich noworodków wykonane zostały świadczenia obejmujące profilaktykę krwawienia wywołanego niedoborem witaminy K i zakażenia przedniego odcinka oka. Szczepienia ochronne wykonano u 31 noworodków, zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień ochronnych. Noworodki, u których nie stwierdzono przeciwwskazań poddawane były badaniom przesiewowym w kierunku fenyloketonurii, mukowiscydozy i wrodzonej niedoczynności tarczycy oraz badaniom słuchu i pulsoksymetrycznym w celu wczesnego wykrycia bezobjawowych wad serca.

W kontrolowanych oddziałach zapewniono również świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób oraz edukacji matek i ich rodzin, dotyczące opieki i pielęgnacji noworodka. Z pacjentkami prowadzone były rozmowy indywidualne oraz pogadanki tematyczne uwzględniające aktualne potrzeby i oczekiwania położnic, w szczególności: dietę matki karmiącej, techniki karmienia piersią, naukę obserwacji i pielęgnacji noworodka oraz zasad opieki w okresie połogu. W oddziałach dostępne były plakaty, broszury i ulotki, obejmujące tematykę obowiązkowych szczepień ochronnych u dziecka, korzyści płynących z naturalnego karmienia piersią, kształtowania się więzi emocjonalnych matki z dzieckiem, aktywności w czasie porodu oraz niwelowania bólu porodowego. Szpital stwarzał warunki do karmienia naturalnego od pierwszych chwil życia noworodka i prowadził działania promujące karmienie piersią, polegające na wspieraniu i bieżącej pomocy w rozwiązywaniu problemów karmiących matek. Podmiot informował matki o możliwości skorzystania, w przypadku występowania problemów z karmieniem noworodka, z konsultacji laktacyjnych dostępnych na terenie m.st. Warszawy.

Szpital przekazywał zgłoszenie o porodzie do podmiotu wykonującego działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w celu objęcia matki i noworodka dalszą opieką, w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia jego odbioru, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 2 pkt 9-10 części XIII załącznika do rozporządzenia w sprawie standardu opieki okołoporodowej.

Podmiot posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zgodnie z obowiązkiem ustalonym w art. 25 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o działalności leczniczej. W kontrolowanych oddziałach umieszczono informację o prawach pacjenta, zgodnie z wymogiem określonym w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2023 r., poz. 1545, z późn. zm.). Podmiot dysponował dokumentacją potwierdzającą sprawność techniczną aparatury i sprzętu medycznego wykorzystywanego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, do której posiadania i okazania organowi kontroli jest zobowiązany na podstawie art. 63 ust. 3, 4 i 6 ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 974, z późn. zm.). Pacjentki i noworodki zaopatrzone w znaki identyfikacyjne, zgodnie z wymogiem określonym w art. 36 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej oraz z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2012 r. w sprawie warunków, sposobu i trybu zaopatrywania pacjentów szpitala w znaki identyfikacyjne oraz sposobu postępowania w razie stwierdzenia ich braku (Dz. U. z 2012 r. poz. 1098 z późn. zm.).

Dokumentacja medyczna przechowywana była zgodnie z normami ustalonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (dalej rozporządzenie w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej - Dz. U. z 2022 r., poz. 1304, z późn. zm.).

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niespełnienie wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (dalej rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą - Dz. U. z 2022 r. poz. 402):
 - pokoje łóżkowe urządzone w systemie „matka z dzieckiem” nie były przeznaczone dla maksymalnie dwóch matek i dwóch noworodków, co jest niezgodne z ust. 1 pkt 1 części III załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą,
 - w ramach zespołu pomieszczeń pielęgnacyjnych nie zorganizowano gabinetu diagnostyczno-zabiegowego, co jest niezgodne z pkt 3 części II załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia.
2. Nieustalenie w regulaminie organizacyjnym wskaźników opieki okołoporodowej oraz sposobu ich dokumentowania i monitorowania w celu ograniczenia do niezbędnych interwencji medycznych, zgodnie z wymogami określonymi w ust. 1, 2 i 3 części I załącznika do rozporządzenia w sprawie standardu opieki okołoporodowej.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Dyrektora do podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Dostosowania pomieszczeń Kliniki Położnictwa, Chorób Kobięcych i Ginekologii Onkologicznej i Oddziału Położniczego rooming-in do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w zakresie niezgodności wymienionej w punkcie 1. wystąpienia – w terminie 6 miesięcy od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

2. Zaktualizowania regulaminu organizacyjnego podmiotu wykonującego działalność leczniczą w zakresie wskaźników opieki okołoporodowej oraz sposobu ich dokumentowania i monitorowania w celu ograniczenia do niezbędnych interwencji medycznych – w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

W trakcie czynności kontrolnych poddano analizie stosowanie minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w kontrolowanych oddziałach i ustalono, że w Pododdziale Fizjologii i Patologii Noworodka brakuje 3,26 etatów pielęgniarskich/położnych. W celu zapewnienia ciągłości procesu leczniczego i bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów należy dążyć do dostosowania zatrudnienia pielęgniarek/położnych w oddziałach do minimalnej liczby równoważników etatowych ustalonej na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (Dz. U. z 2023 poz. 870, z późn. zm.).

Jednocześnie zobowiązuję Pana Dyrektora do poinformowania Wojewody Mazowieckiego, z przywołaniem znaku pisma WK-V.9612.3.14.2023, o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych i wykorzystania wniosku pokontrolnego.

Z up. Wojewody Mazowieckiego

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

Do wiadomości:

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa